



## **INSPIRATIONSPUNKTER**

### **[KUN DET TALTE ORD GÆLDER]**

Tak for indkaldelsen til samrådet.

Jeg vil besvare samrådsspørgsmål G og K samlet.

I samrådsspørgsmål G spørges til vurderingen af de ansøgte arealer.

Jeg vil som ressortansvarlig for havplanen redegøre for de faglige vurderinger, der blev gennemført i foråret 2023.

Den del af samrådsspørgsmål G, der vedrører orientering af aftalekredsen for åben dør-ordningen, besvares af klima-, energi- og forsyningsministeren.

Spørgsmål om de konkrete ordninger, herunder åben dør-ordningen og beslutningen om de konkrete udlæg i havplanen, vil ligeledes blive besvaret af klima-, energi- og forsyningsministeren.

Erhvervsministeriets – og min – vej ind i denne sag var statsstøtteproblematikken ved åben dør-ordningen og havplanen.

Erhvervsministeriet huser Statsstøttesekretariatet, som rådgiver regeringen og alle ressortministerier om statsstøtte. Det er dog det enkelte ressortministeries ansvar at sikre, at fx ordninger, puljer og lovforslag mv. er i trit med EU's statsstøtteregler.

Afsættet for hele denne sag var den statsstøtteudfordring, som blev konstateret på baggrund af den markedsudvikling, som fulgte med udbuddet af Thor Havvindmøllepark i 2021.

Udfordringen kan opsummeres således:

Når staten med Thor vil modtage 2,8 mia. kr. fra udbudsvinderen, så kan andre ikke få stillet et havareal gratis til rådighed, uden at det vil være i strid med statsstøttere reglerne.

Det er den udfordring, som regeringen har forsøgt at håndtere.

Og det har aldrig været en mulighed at fortsætte med at udstede forundersøgelsestilladelser under åben dør-ordningen velvidende, at der var betydelig risiko for, at dette ville udgøre ulovlig statsstøtte.

Hvis staten havde udstedt forundersøgelsestilladelser i strid med EU's statsstøttere regler, havde det udsat både staten og de ansøgende virksomheder for en stor økonomisk risiko.

I tilfælde af en klage ville det være virksomhederne, der stod med problemet og skulle tilbagebetale eventuel ulovlig statsstøtte.

Det er ikke en situation, vi skal sætte virksomhederne i.

Regeringen har så siden forsøgt at finde en løsning, som kunne bringe ordningen i overensstemmelse med EU-retten.

Det forsøgte vi blandt andet, fordi vi kunne se, at andre lande forsøgte sig med noget lignende.

Vi kunne for eksempel se mod Tyskland, der havde en overgangsmodel, der kunne tjene som inspiration. Det, synes vi, var værd at undersøge nærmere.

Som udenrigsministeren har nævnt, har vi nu tryktestet alle muligheder.

Og det står klart, at det ikke har været muligt at justere åben dørordningen på en måde, hvor vi ville få sikkerhed for en hurtigere havvindsudbygning.

Begge dele vil klima-, energi- og forsyningsministeren redegøre nærmere for.

Men udviklingen sætter selvfølgelig spørgsmålet om mulige arealer i perspektiv. Selvom det er på en ærgerlig baggrund, så mener jeg, at det var fornuftigt:

1. At berostille sagsbehandlingen og få juridisk klarhed om åben dør-ordningens forhold til EU-retten.

2. At vente med evt. yderligere udlæg, som det også fremgår af vores aftale om havplanen.

Selvom jeg til fulde deler spørgernes ambitioner om at få tempoet op i den grønne omstilling, så er jeg trods alt glad for, at vi ikke tog hul på drøftelser om nye arealudlæg i sommers.

For som I ved – for mange af jer var med i forhandlingerne om havplanen – er det svært at foretage de afvejsninger og finde de rette balancer for hvert enkelt areal.

Samtidig ville vi med nye arealudlæg have skabt forventninger hos flere ansøgere.

Forventninger, som vi i dag ved, at vi ikke kan indfri.

Jeg har for nyligt svaret på KEF alm. del spørgsmål nr. 59 stillet af Signe Munk (SF) her i udvalget.

Som det fremgår af besvarelsen, var der tale om en overordnet vurdering af potentielle konflikter, der blev udarbejdet med inddragelse af de relevante myndigheder i foråret 2023. Det var en lang og grundig proces, hvor der undervejs blev drøftet mange hensyn.

Erhvervsministeriet er ansvarligt ressortministerium for havplanen. Mens det er de enkelte ressortministerier, der foretager den faglige vurdering af de enkelte arealer.

Det betyder for eksempel, at det er Miljøministeriet, der vurderer, hvor det er fagligt relevant at udlægge natur- og miljøbeskyttelsesområder, eller om der er væsentlige miljømæssige interesser i et område.

Et andet eksempel er Klima-, Energi og Forsyningsministeriet, som vurderer, hvor det er relevant at udlægge områder til vedvarende energi.

Som nævnt af udenrigsministeren på samrådet den 25. oktober modtog regeringen en faglig vurdering af de 26 ansøgte arealer i forhold til potentielle arealkonflikter.

Af de 26 ansøgte arealer i åben dør-ordningen var der tre arealer, der lå i områder, der allerede var udlagt til vedvarende energi i havplanen.

Vikinge Banke, Kadet Banke og Paludan Flak. Disse tre arealer har siden i sommers kandideret til en eventuel overgangsordning.

For 8 af de 26 ansøgte arealer blev det vurderet, at der var væsentlige arealkonflikter, der gjorde disse områder uforenelige med etableringen af havvind og altså et udlæg til vedvarende energi.

Væsentlige arealkonflikter var blandt andet forsvarsaktiviteter og naturhensyn.

Det bringer os ned på 15 arealer.

Ved ét af disse arealer – ved Grenå – var det vurderingen, at der ikke var nævneværdige arealkonflikter.

Det bringer os ned på de resterende 14 arealer, der spørges til.

Som det fremgår af svaret på KEF alm. del spørgsmål nr. 59, blev det ved myndighedsgennemgangen konstateret, at der også på disse områder var arealkonflikter. Dvs. andre arealinteresser, som ikke umiddelbart var forenelige med opsætning af havvind.

Graden af arealkonflikter på de 14 områder varierede, og der var forskellige hensyn, interesser og konflikter. I større eller mindre grad.

Det kan man læse om i detaljer i svar på KEF alm. del spørgsmål nr. 59.

Som nævnt i min indledning valgte vi ikke at gå videre med nye arealudlæg, da der ikke var klarhed over åben dør-ordningen. Det er også det, der fremgår af havplansaftalen.

Hvis vi havde udlagt flere arealer til vedvarende energi i sommers, så havde vi i dag stået med flere end de tre ansøgere, som først nu har fået et afslag på deres åben dør-ansøgning.

For i dag ved vi, at åben dør-ordningen er i strid med EU's statsstøttere-  
gler.

Og at det heller ikke inden for rammerne af EU-reglerne har vist sig  
muligt at lave en overgangsmodel, som giver sikkerhed for øget ha-  
stighed i havvindsudbygningen.

I samrådsspørgsmål K spørges til beslutningsprocessen i havplans-  
forhandlingerne.

I regeringen står vi selvfølgelig på mål for forhandlingsforløbet og  
det, der står i aftalen om havplanen.

Og som det fremgår af aftalen, så var de nærmere rammer omkring  
åben dør-ordningen på det tidspunkt under afklaring.

Ligesom det også fremgår af aftalen, at der ikke udlægges nye area-  
ler til berostillede kommercielle åben dør-projekter.

Og at der evt. vil opstå behov for yderligere udpegning af konkrete  
områder til vedvarende energi som følge af en evt. ny markedsdre-  
vet ordning for VE på havet.

Aftalen om havplanen er i sig selv en bred og historisk aftale, som  
jeg gerne vil takke alle Folketingets partier for at stå bag.

For afvejningerne af de mange interesser på havet er svære. Men det lykkedes os på tværs af Folketinget at finde en balance sammen i fællesskab.

Derudover har vi i fællesskab sat nogle meget ambitiøse målsætninger for vedvarende energi ved at udlægge ca. 30 pct. af arealet til netop det.

Samtidig har vi prioriteret forholdene til forsvaret og de mange arbejdspladser, der eksempelvis er knyttet til vores fiskerierhverv.

Ligesom vi med aftalen har taget vigtige og afgørende hensyn til naturen.

Jeg er glad for, at vi har fået en bred og ambitiøs aftale om Danmarks havplan.

Med den kan vi bygge videre på den grønne omstilling. Til gavn for klimaet, danske arbejdspladser og vores lands styrkepositioner inden for den grønne industri.

Tak for ordet.